

Hrvatske šume d.o.o. Služba za certifikaciju proizvoda

➤ KONTROLA I CERTIFIKACIJA EKOLOŠKOG LJEKOVITOG I AROMATIČNOG BILJA

- dr.sc. Jadranka Roša
- *jadranka.rosa@hrsume.hr*
- Varaždin 12. 12. 2019.

EKOLOŠKA PROIZVODNJA

- Prema Uredbi Vijeća Europske unije **Ekološka proizvodnja** („organska“, „biološka“) - definirana je kao poseban sustav održivog gospodarenja u poljoprivredi i **šumarstvu** koji obuhvaća uzgoj bilja i životinja, proizvodnju hrane, sirovina i prirodnih vlakana te preradu primarnih proizvoda, a uključuje sve ekološki, gospodarski i društveno opravdane proizvodno-tehnološke metode, zahvate i sustave, najpovoljnije koristeći plodnost tla i raspoložive vode, prirodna svojstva biljaka, životinja i krajobraza, povećanje prinosa i otpornosti biljaka s pomoću prirodnih sila i zakona, uz propisanu uporabu gnojiva, sredstava za zaštitu bilja i životinja, sukladno s međunarodno usvojenim normama i načelima.

ULOGA I ZNAČAJ EKOLOŠKE PROIZVODNJE

- ➤ održivo gospodarenje prirodnim resursima (čuva plodnost tla, floru i faunu, vode i atmosferu)
 - zabranjuje primjenu kemijskih sredstava zaštite i umjetnih mineralnih gnojiva.
 - vraćanje ravnoteže u prirodu te time čuva biološku raznolikost
 - potiče razvoj ruralnih područja i omogućava razvoj malih obiteljskih gospodarstava
 - doprinosi do razvoja eko turizma i eko sela te time povezuje poljoprivredne, turističke i zanatske aktivnosti

RAZVOJ EKOLOŠKE PROIZVODNJE

- **Odgovor** na dosadašnji (konvencionalni) način uzgoja biljka i životinja koji ima niz nedostataka kao što su: onečišćenje tla, vode i zraka i tragovi štetnih tvari u hrani

➤ Ekološka proizvodnja razvila se iz biološko-dinamičke u prvoj polovici 20. stoljeća.

- **Utemeljitelj je antropozof Rudolf Steiner - rođen u međimurskom Donjem Kraljevcu 1861. godine.**
- - **1924.** utemeljena oznaka biodinamičke poljoprivrede „Demeter“.
- - **1942.** prvi časopis za popularizaciju ekološke poljoprivrede u SAD-u „Organic Farming and Gardening“.
- **Engleska tvrtka „Soil Association“ objavila je 1967. godine prve privatne standarde za proizvodnju ekološke hrane.**
- **1972.** osnovana je svjetska organizacija za ekološku poljoprivredu **IFOAM**

ZAKONODAVNI OKVIR

NACIONALNO ZAKONODAVSTVO	EU ZAKONODAVSTVO
Zakon o poljoprivredi (NN br.118/18)	Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007.
Pravilnik o ekološkoj proizvodnji (NN br.19/16)	Uredba Komisije (EZ) br. 889/2008 od 5. rujna 2008.
	Uredba Komisije (EZ) br. 1235/2008 od 8. prosinca 2008.

KONTROLNA TIJELA

- Kontrolna tijela akreditirana prema normi HRN EN ISO/IEC 17065:2013
- Norma propisuje uvjete koje mora ispuniti tvrtka koja se želi akreditirati kao kontrolno tijelo
- Akreditaciju provodi Hrvatska akreditacijska agencija
- Po dobivanju akreditacije, Ministarstvo poljoprivrede izdaje ovlaštenje za rad

POTVRDA O AKREDITACIJI

Potvrda o akreditaciji
Accreditation Certificate

Ovime se utvrđuje da je
This is to recognize that

HRVATSKE ŠUME d.o.o.
Služba za certifikaciju proizvoda
Ljudevita Pavlića Vukotinačeva 2, HR-10000 Zagreb

osposobljen prema zahtjevima norme
is competent according to
HRN EN 4501 1:1998
(EN 4501 1:1998)
za to carry out

Certifikacija proizvoda u ekološkoj proizvodnji
Certification of products in organic production

u području opisanom u prilogu koji je sastavni dio ove potvrde o akreditaciji.
for the scope described in the annex which is the constituent part of this accreditation certificate.

Bir/No.: 3413
Klasa/Pod Klasa: 383-02/07-20/07
Urbroj/Id No.: 259/05/2-13-7
Zagreb, 2018-01-10

Akreditacija istječe Accreditation expiry: 2018-01-09
Prva akreditacija Initial accreditation: 2017-01-10

Revizateljica
Director General:
Mr. sc. Biserka Bajec Brezak, dipl. ing.

 HAA Hrvatska akreditacijska agencija
Croatian Accreditation Agency

HAA-02-197-1/2018-18-17

OVLAŠTENA KONTROLNA TIJELA HRN EN ISO/IEC 17065:2013

- 1. BIOINSPEKT d.o.o.
- 2. ZADRUGA AGRIBIOCERT
- 3. BIOTECHNICON d.o.o.
- 4. HRVATSKE ŠUME d.o.o.
- 5. TRGO-INVEST d.o.o.
- 6. AUSTRIA BIO GARANTIE d.o.o.
- 7. PRVA EKOLOŠKA STANICA d.o.o.
- 8. BUREAU VERITAS d.o.o.
- 9. EUROTALUS d.o.o.
- 10. EKORAZVOJ d.o.o.
- 11. BIOTER d.o.o.
- 12. ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ANDRIJA
ŠTAMPAR

HRVATSKE ŠUME d.o.o.

Služba za certifikaciju proizvoda

- osnovana je s ciljem brandiranja nedrvenih šumskih proizvoda kao ekoloških. S razvojem svijesti o očuvanju okoliša i zdravlja povećavao se broj zahtjeva za certifikacijom ostalih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.
- U tu svrhu obavljene su sve potrebne radnje i dodatna edukacija djelatnika. U 2017. godini uspješno je provedena ponovna akreditacija Službe za certifikaciju proizvoda prema normi HRN EN ISO/IEC 17065:2013 na rok od 5 godina.

LJEKOVITO I AROMATIČNO BILJE

➤ Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) ljekovito bilje su one biljne vrste čiji jedan ili više dijelova sadrže biološki aktivnu tvar koja se može iskoristiti u terapijske svrhe ili za kemijsko-farmaceutske sinteze. *Aromatičnim biljem* smatraju se one vrste koje sadrže jednu ili više aktivnih tvari posebnog mirisa ili okusa koje se iskorištavaju za proizvodnju mirisa, kozmetičkih proizvoda, napitaka i aroma za živežne namirnice. Zajedničko objema skupinama u njihovoj preradi je iskorištenje samo dijelova biljke koji sadrže aktivnu tvar (list, plod, cvijet, korijen, stabljika). Aktivne tvari su alkaloidi, heteroglikoni, gume, biljne ljepljive sluzi, gorke tvari, organske kiseline, enzimi, vitamini, eterična ulja i smole.

LJEKOVITO I AROMATIČNO BILJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

- Prirodno geografski uvjeti, posebice klimatski, pedološki i hidrografski, iznimno su povoljni za ekološki uzgoj ljekovitog bilja u svim dijelovima Republike Hrvatske - prikuplja se i uzgaja oko 170 vrsta ljekovitog i aromatičnog bilja.
- Najčešće se uzgaja kamilica (*Matricaria chamomilae*) i lavande (*Lavandula anustifolia*), do prije Domovinskog rata činile su najveći udio uzgoja ljekovitog bilja u Hrvatskoj, koja je bila jedna od vodećih svjetskih proizvođača kamilice i lavande.

KONTROLA I CERTIFIKACIJA LJEKOVITOG I AROMATIČNOG BILJA

- Ekološkom proizvodnjom ljekovitog i aromatičnoga bilja nastoji se održati biološka raznolikost očuvanjem samoniklih biljnih vrsta, korisnih kukaca, ptica i druge faune koja održava stabilnost prirodnih staništa.
- Korištenje ljekovitog bilja u medicinske svrhe zahtjeva proizvode koji nisu zagađeni pesticidima i ostalim reziduama i nisu u vezi s genetski modificiranim organizmima.
- Kao ekološki proizvod certificirati se može samoniklo bilje ili iz uzgoja.
- Vrste koje se najčešće certificiraju kao ekološki proizvod:
- *Kamilica, smilje, lavanda, melisa, matičnjak*

KONTROLA I CERTIFIKACIJA LJEKOVITOG I AROMATIČNOG BILJA

- Među mnogo vrsta ljekovitog bilja, posebno je atraktivna kamilica (*Matricariachamomilla* L.) koja čini preko 60% hrvatske proizvodnje ljekovitog i aromatičnog bilja, najviše u Virovitičko-podravskoj županiji.

Druga vrsta po zastupljenosti proizvodnje u kontinentalnom dijelu Hrvatske je lavanda, a nakon nje matičnjak i metvica.

- Samoniklo ljekovito i aromatično bilje:
- u ukupno skupljenoj količini svih biljnih dijelova, prema izvješćima nositelja dopuštenja o skupljanju, najviše je pak nadzemnog dijela smilja (*Helichrysum italicum*), i to skoro 95%. Slijede listovi, izbojci i pupovi lovora (*Laurus nobilis*) s 2,06%, plodovi divlje ruže (*Rosa canina*) 1,07% te nadzemni dijelovi gospine trave (*Hypericum perforatum*) 0,24%.

NASAD KAMILICE

NASAD LAVANDE NA CRESU

NASAD SMILJA

KORACI DO EKO ZNAKA ZA LJEKOVITO I AROMATIČNO BILJE

- 1. Upoznavanje s postupkom certifikacije – poštom ili na internetskoj adresi: <http://www.hrsume.hr/>.
- 2. Prijava, ujedno ugovor u postupak certifikacije ekološke proizvodnje / prerade.
- 3. Provjera svih potrebnih dozvola za sakupljanje ljekovitog i aromatičnog bilja (suglasnost vlasnika ili ovlaštenika, Uprave za zaštitu prirode, potvrda o edukaciji za sakupljače).
- 4. Izlazak na teren, pisanje zapisnika. Ako se radi o državnoj šumi traži se potvrda da nije bilo tretiranja kemijskim sredstvima zadnje 3 godine.
- 5. Upis subjekta u Upisnik ekoloških proizvođača ljekovitog i aromatičnog bilja

KORACI DO EKO ZNAKA

- 5. Zahtjev za izdavanjem potvrđnice/certifikat - mora sadržavati proizvedene količine bilja, kao i prerađene.
- POSTUPAK PRERADE, sušenja – posebno se kontrolira i piše zapisnik o načinu sušenja.
- Aromatična ulja i hidrolati se certificiraju prema privatnim standardima.

POTVRDNICA /CERTIFICATE

Broj: 393-507231-15-3546/07

Naziv i adresa subjekta:
METVICA TRGOVINA d.o.o.
Hrastje Plešivičko 12 B
10 450 Jastrebarsko

Kontrolno tijelo:
HRVATSKE ŠUME d.o.o.
Služba za certifikaciju proizvoda
Ljudevita Farkaša Vukotinovića 3
10 000 Zagreb

Osnovna djelatnost: **Proizvođač, prerađivač**

Kodni broj kontrolnog tijela: **HR-EKO-05**

Skupine proizvoda/djelatnost:	Određuje se kao:
Bilje i biljni proizvodi: Svježa herba samoniklog smilja	Ekološki proizvodi

**proizvodi su navedeni u pravitku*

Razdoblje valjanosti:

Od 31. 12. 2015. do 30. 12. 2016.

Datum kontrole:

23. 7. 2015.

Potvrdnica se izdaje na temelju članka 29. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda i Uredbe (EZ) br. 889/2008. Navedeni subjekt svoje je djelatnosti podvrgao kontroli i zadovoljava zahtjeve utvrđene u navedenim uredbama.

Zagreb, 31. 12. 2015.

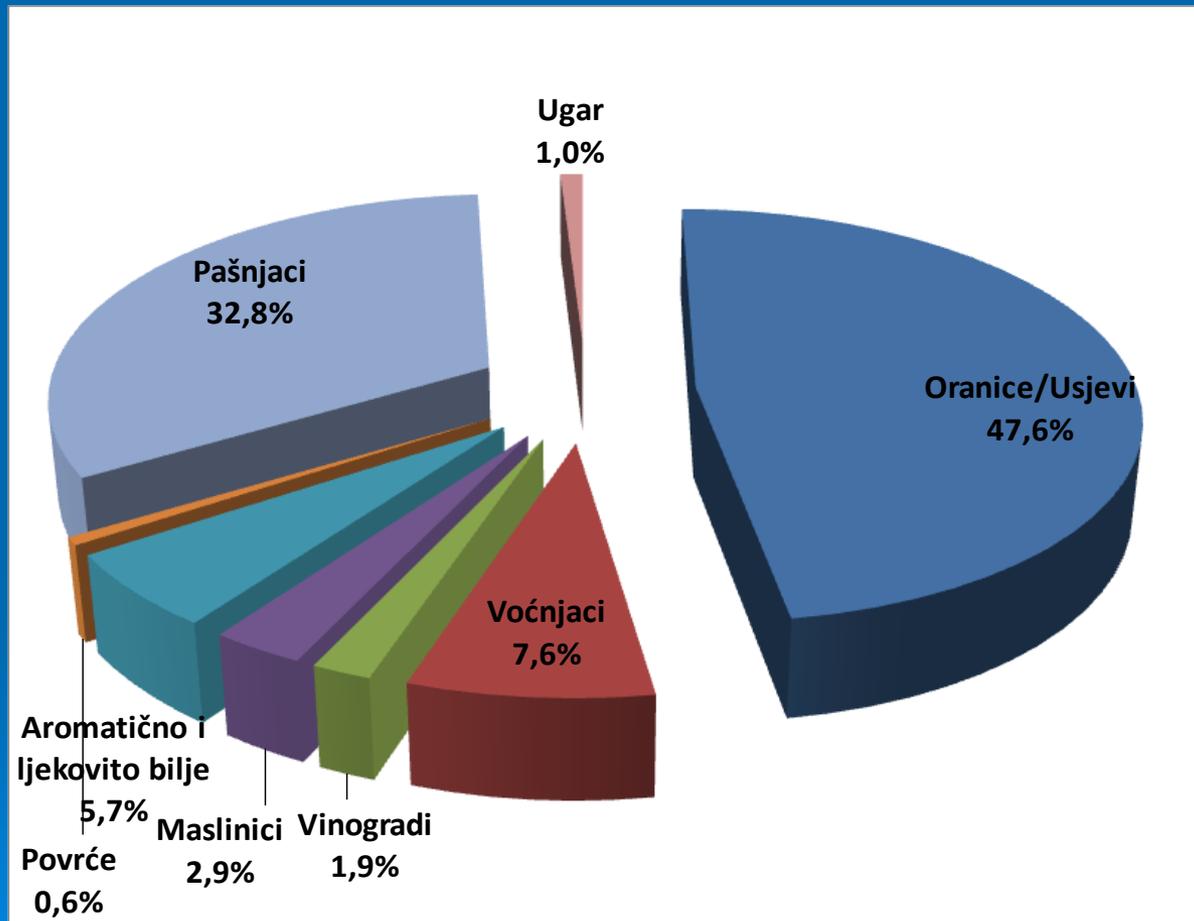
Za kontrolno tijelo:
Rukovoditeljica Službe
za certifikaciju proizvoda

dr. sc. Jadranka Roša, dipl. ing. šum.

ZABRANA ZA SAKUPLJANJE

- U nacionalnim parkovima, strogim rezervatima
- U parkovima prirode samo uz prethodnu suglasnost javnih ustanova koje upravljaju tim zaštićenim područjem
- Na jednom nalazištu može se sakupljati najviše dvije trećine biljnog fonda uz poštivanje tehnike sakupljanja
- Zabrana sakupljanja samoniklog smilja na otocima

STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA - 2017.

EKOLOŠKA PROIZVODNJA LJEKOVITOG I AROMATIČNOG BILJA U 2018. GODINI

- Prema podacima Iz Državnog zavoda za statistiku:
- Površina 5274 ha pod uzgojem ljekovitog i aromatičnog bilja
- Proizvodnja 3939 tona

OZNAČAVANJE EKOLOŠKIH PROIZVODA (eko/ekološki, bio/biološki, organski)

- ❑ Obavezne naznake:
- ❑ znak ekološkog proizvoda EU (95% sastojaka poljoprivrednog podrijetla mora biti iz ekološke proizvodnje)
- ❑ kod kontrolnog tijela
- ❑ podrijetlo sirovine
- ❑ u popisu trebaju biti navedeni ekološki sastojci

ZAKLJUČAK

- Ekološka markica daje proizvodu dodanu vrijednost.
- Ekološka proizvodnja poticana je kroz nacionalni i europski sustav potpora
- Štiti ljudsko zdravlje i čuva biološku raznolikost
- Nije uvjetovana određenim kvotama

HVALA NA POZORNOSTI

